

AVOCATUL POPORULUI

*Domeniul privind
prevenirea torturii –
MNP*

Aprob,
Avocatul Poporului

Raport

*privind vizita desfășurată la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă
din cadrul Inspectoratului Județean de Poliție Bistrița-Năsăud*

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare**
- 2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare**
- 3. Recomandări**

Alba Iulia – 2022

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În conformitate cu prevederile art. 35 lit. a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborate cu prevederile art. 19 lit. a) din Protocolul Opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante din 18.12.2002, precum și cu dispozițiile Ordinului Avocatului Poporului nr. 134/2019 privind aprobarea împuternicirilor și ordinelor de deplasare în scopul realizării anchetelor și vizitelor, **instituția Avocatul Poporului**, prin reprezentanții **Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție**, Centrul Zonal Alba, respectiv, domnul [redacted] jurist, doamna [redacted] psiholog, și domnul [redacted] medic, consilieri ai Centrului Zonal Alba, **am efectuat la data de 29.09.2022**, împreună cu reprezentantul Organizației Neguvernamentale „Federația PHRALIPE de Integrare Europeană” Alba, domnul [redacted]

o vizită la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă-C.R.A.P. din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean-IPJ Bistrița- Năsăud.

Vizita a avut următoarele **obiective**: consolidarea protecției persoanelor aflate în locuri de detenție împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, verificarea măsurilor luate pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei COVID-19, precum și alte aspecte cu relevanță pentru activitatea **Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție**, care pot apărea în timpul vizitei.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Centrul de Reținere și Arestare Preventivă (CRAP) Bistrița-Năsăud asigura primirea, înregistrarea, încarcerarea, supravegherea, paza, transferul, punerea în libertate, cu respectarea drepturilor și libertăților, a persoanelor private de libertate, fiind localizat în municipiul Bistrița, județul Bistrița-Năsăud, în cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Bistrița- Năsăud.

Baza legală privind funcționarea acestei structuri o constituia dispozițiile **Legii nr. 218/2002** privind organizarea și funcționarea Poliției Române, cu modificările și completările ulterioare, **Legii nr. 360/2002** privind Statutul polițistului cu modificările și completările ulterioare, **Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 30/2007** privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne – MAI, aprobată cu modificări prin Legea nr.

15/2008, cu modificările și completările ulterioare, Hotărârii Guvernului nr. 416/2007 privind structura organizatorică și efectivele MAI, cu modificările și completările ulterioare, a **Legii nr. 254/2013** privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare, a **Hotărârii Guvernului nr. 157/2016** pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013, a **Ordinului MAI nr. 14/2018** pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și a măsurilor necesare pentru siguranța acestora, alte proceduri, ordine și dispoziții subsecvente.

Capacitatea legală a centrului era de **40 de locuri** de cazare, dispuse în 8 camere, cu **câte 5 paturi** fiecare. Camerele aveau suprafața de aproximativ 25 m², fiind astfel respectate condițiile minime de 4 m² pentru fiecare persoană deținută. La momentul vizitei, în centru erau **custodiate 24 de persoane private de libertate**, toate de sex masculin, cu mențiunea faptului că, în ziua respectivă urmau să fie depuse două persoane de sex feminin. De asemenea, nu erau reținute sau arestate **persoane de cetățenie străină, persoane cu dizabilități, persoane cu tulburări psihice sau persoane consumatoare de droguri/substanțe psihoactive**.

Conform informațiilor primite din partea șefului de centru, pe parcursul anilor 2021 și 2022, **nu au fost înregistrate situații de depășire a capacității de cazare**, cu toate că, la data efectuării vizitei, în centru erau custodiate și persoane private de libertate din județul Iași, din cauza situației de supraaglomerare existente la CRAP din cadrul I.P.J. Iași.

Organigrama centrului prevedea **16 poziții**, toate ocupate, după cum urmează: **o funcție de ofițer**- șef de centru, 4 funcții agent la **escortă** și 11 funcții agent la **pază și supraveghere arest**. Dintre acestea, o funcție de agent pază arest era încadrată de o persoană de sex feminin.

În ceea ce privește **misiunile de escortare executate la structura CRAP Bistrița Năsăud**, echipa de vizită a constatat numărul relativ mare al acestora, respectiv 720 de misiuni de escortare persoane private de libertate executate în anul 2021 și 363 de misiuni de escortare executate în primul semestru al anului 2022. De asemenea, raportat la numărul de persoane custodiate, volumul și complexitatea celorlalte misiuni executate de către lucrătorii de la CRAP Bistrița Năsăud, au fost unele situate la cote ridicate. Astfel, pe parcursul **anului 2021**, în centru au fost depuse 364 de persoane private de libertate, respectiv 193 persoane cu ordonanță de reținere emisă de organul judiciar, 163 persoane cu mandat de arestare, 7 persoane cu mandat european de extrădare, 13 dintre acestea fiind minore, 27 femei și 324 bărbați. Pe parcursul primelor 6 luni ale **anului 2022**, în centru au fost depuse 187 persoane private de libertate,

respectiv 76 persoane cu ordonanță de reținere, 111 persoane cu mandat de arestare, 8 persoane cu mandat european de extrădare, 4 dintre acestea fiind minore, 19 femei și 154 bărbați.

Ținând cont de cele arătate mai sus, precum și de prevederile legale referitoare la buna funcționare și organizare a centrelor, potrivit **art. 5 alin. (5)** din Regulamentul privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora, *Personalul care își desfășoară activitatea în cadrul centrului se organizează, de regulă, pe următoarele linii de muncă: pază și supraveghere, escortă, asigurare drepturi, conducători auto, evidență și proceduri, magazioneri și redactare documente, întreținere instalații, prepararea și servirea hranei, igienizare și întreținere spații.* În acest context, membrii echipei de vizită consideră necesară **revizuirea și reconfigurarea statului de funcții și de personal ale centrului**, în sensul unei mai bune acoperiri a liniilor de muncă specifice acestor structuri, cum ar fi: **asigurare drepturi, evidență și proceduri, respectiv conducători auto.**

a) condiții de cazare

Camerele de deținere erau în număr de 8, a câte 5 locuri fiecare. Acestea erau prevăzute cu câte 5 paturi, saltele, cearșafuri, masă, scaune, baie proprie cu wc și duș, chiuveță în interiorul camerei, aparat de aer condiționat, televizor cu telecomandă aferentă. Cablurile de alimentare cu curent ale aparaturii electronice, dar și cele pentru distribuirea semnalului TV, din dotarea camerelor (televizor, aparat de aer condiționat), **erau lăsate la vedere, nefiind securizate.** Având în vedere acest aspect, membrii echipei de vizită recomandă a se lua **măsuri privind securizarea acestor cabluri, respectiv montarea lor prin peretele camerei**, așa cum este prevăzut în **Anexa nr. 1 A** la Regulamentul privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, *Cablul necesar pentru alimentarea cu energie electrică și pentru distribuirea semnalului TV se montează, de regulă, prin peretele cu ușa...*

Persoanele reținute/arestate erau cazate, respectându-se criteriul de gen masculin/feminin, minorii separați de majori, fumătorii cu fumători, în funcție de suprafața și volumul camerelor de deținere, de numărul paturilor, precum și de posibilitățile de iluminare și aerisire naturală. Mutarea persoanelor private de libertate dintr-o cameră de deținere în alta se făcea cu aprobarea șefului centrului, în scopul respectării criteriilor de separație, menținerii ordinii în interiorul centrului, precum și în alte cazuri temeinic justificate. Situația repartizării pe camere, precum și evidența mutărilor dintr-o cameră în alta se țineau în **„Registrul evidență camere de deținere”** și în **„Oglinda centrului”**.

În fiecare cameră era instalat câte un telefon, la care persoanele custodiate aveau acces pe toată durata zilei, în limita a 10 numere ale unor persoane din exterior, atât din țară, cât și din străinătate. Persoanele deținute puteau să-și exercite **dreptul la convorbiri telefonice**, de 3 ori/săptămână câte 30 minute, în cazul majorilor și de 5 ori pe săptămână câte 30 de minute, în cazul minorilor, adică maximum permis de prevederile legale care reglementează **dreptul la convorbiri telefonice**.

Referitor la **comunicările on-line**, în centru **nu exista amenajată o astfel de facilitate**, deși, așa cum am arătat mai sus, în centru erau custodiate și persoane private de libertate din **judetul Iași**, distanța dintre cele două municipii reședințe de județ, Bistrița și Iași, fiind de **peste 300 de kilometri**. Având în vedere acest aspect, membrii echipei de vizită recomandă conducerii CRAP Bistrița Năsăud să analizeze posibilitatea **amenajării și dotării unui spațiu pentru respectarea dreptului la comunicări on-line**, așa cum este el prevăzut la art. 121 alin. (1)-(5) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora.

Condițiile de curățenie și igienă a camerelor erau în general corespunzătoare, însă existau și câteva excepții. La nivelul **spațiilor comune din centru și a camerelor neocupate** era nevoie de igienizare, condițiile în acest sens fiind precare, iar dotările aferente din camerele neocupate la data vizitei (paturi, saltele, mobilier), fiind într-o stare avansată de degradare și ne referim aici la camera 5, camera 6 și camera tehnică, dar și la camera 2, unde exista o zonă, **la grupul sanitar, cu condens și umiditate accentuate**. Astfel, se recomandă remedierea acestor situații în acord cu prevederile art. 12 alin. (1) din Regulament, respectiv, *Camera de deținere trebuie să respecte demnitatea umană și să întrunească standardele minime sanitare și de igienă, ținându-se cont de suprafața de locuit, volumul de aer, iluminare, sursele de încălzire și ventilație, prin raportare la condițiile climatice*.

Apa rece de la instalația care deservea camerele de deținere provenea de la rețeaua de alimentare cu apă a municipiului Bistrița, era furnizată în regim permanent și era potabilă. Programul de furnizare a apei calde, utilizată pentru activitatea de îmbăiere și de efectuare și menținere a igienei corporale, era de 3 ori/săptămână, respectiv în zilele de luni, miercuri și vineri, în intervalul orar 9-13. De asemenea, potrivit informațiilor furnizate de conducerea centrului, din momentul punerii în funcțiune a centralei proprii a IPJ Bistrița Năsăud, odată cu debutul sezonului rece, apa caldă este furnizată în regim permanent.

Tunsul părului și bărbieritul persoanelor custodiate erau asigurate de către o persoană dintre cele deținute, cu o mașină de tuns cu acumulatori, din dotarea centrului.

La data vizitei, în centru nu erau deținute persoane cu **dizabilități locomotorii** sau alte tipuri de dizabilități, însă centrul oricum nu dispunea de facilități pentru această categorie de persoane, respectiv de camere cu băi și toalete **adaptate și accesibilizate** în acest sens, așa cum sunt ele prevăzute de art.12 alin. (16) din Regulament, *În cazul persoanelor private de libertate cu dizabilități vor fi prevăzute camere de cazare dotate corespunzător*. Astfel, echipa de vizită recomandă amenajarea a cel puțin **o cameră de deținere și a băii acesteia**, pentru uzul persoanelor cu dizabilități locomotorii.

În ceea ce privește informarea persoanelor încarcerate cu privire la drepturile și obligațiile acestora, pe fața interioară a ușilor de la camerele de deținere, erau afișate materiale ce conțineau o enumerare a îndatoririlor și obligațiilor acestora, precum și programul zilnic.

Supravegherea persoanelor în camerele de deținere se realiza **prin vizor și vizetă**, iar în spațiile comune ale centrului respectiv pe holuri, în camera de vizită, în curtea de plimbare, în camera de anchetă, erau amplasate camere de luat vederi care făceau parte din sistemul de supraveghere video al centrului. Pentru supravegherea pe timpul nopții a persoanelor private de libertate, în camerele de deținere funcționa, în mod discret, **iluminatul de veghe**, care asigura un minimum de vizibilitate în camere, astfel încât personalul de pază să poată observa în interiorul acestora.

Camera de anchetă era amplasată la nivelul aceluiași sector, iar în interiorul acesteia **nu au fost identificate obiecte/ materiale/ dispozitive/ locuri** susceptibile de practicare a unor acte de rele tratamente, abuz, tortură sau altele asemenea.

În ceea ce privește relaționarea cu șeful de centru și cu agenții de pază, persoanele deținute intervievate au relatat echipei de vizită faptul că sunt mulțumite de atitudinea angajaților centrului și **nu au reclamat cazuri de abuzuri sau situații de rele tratamente**.

Referitor la acordarea **dreptului la plimbare zilnică**, centrul dispunea de **o curte de plimbare** în aer liber, care era acoperită pe jumătate din suprafață cu o copertină, oferind posibilitatea de a fi utilizată și în condiții meteo nefavorabile, luminată corespunzător, supravegheată video, dotată cu bancă pentru odihnă și cu aparate pentru exerciții fizice (o bandă de alergat, o bicicletă fitness) **nefuncționale**, or, potrivit prevederilor art. 17, alin. (3) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, *În interiorul curților de plimbare se pot monta bare fixe sau alte aparate de gimnastică pentru efectuarea de exerciții fizice. În funcție de posibilități, curtea de plimbare poate fi dotată cu elemente fixe pentru asigurarea odihnei și relaxării*.

Persoanele private de libertate **aveau dreptul la plimbare în acel spațiu 1 oră/zi**, în ordinea camerelor de detenție. Evidența acordării dreptului la plimbare zilnică, persoanelor private de libertate, se ținea în **Registrul de evidență o scoaterilor în curtea de plimbare**, în care erau menționate timpul alocat plimbării precum și persoanele care refuzau exercitarea acestui drept. Refuzul exercitării dreptului la plimbare zilnică, se confirma de către persoana privată de libertate, prin semnarea în Registrul de evidență a scoaterilor în curtea de plimbare.

b) hrănirea persoanelor deținute

Persoanele private de libertate primeau **3 mese pe zi** și aveau posibilitatea să dețină alimente proprii, primite sau procurate din exterior, în frigiderele puse la dispoziție de către centru. Pentru a avea acces la aceste alimente, persoanele deținute solicitau agenților de pază produsele dorite, când aveau nevoie de ele, nefiind impus un program strict în care aveau acces la hrana personală.

Hrana persoanelor private de libertate era asigurată, prin transport, de la bucătăria **Penitenciarului Bistrița** în marmite de aluminiu cu capac. **Meniul** din ziua vizitei era următorul: la **norma 16 regim normal**, pentru 23 de persoane alocate la drepturi: **dimineața**- ceai, margarină, ou fiert, brânză, pâine; **prânz**- ciorbă de cartofi, fasole bătută, cu carne și pâine; **seara**- varză călită cu slănină și pâine; la **norma 18 regim desodat**, pentru o persoană alocată la drepturi: **dimineața**- ceai, margarină, brânză și pâine; **prânz**- ciorbă de cartofi și sote de legume cu carne și pâine; **seara**- griș cu lapte și ou fiert.

Nu erau custodiate persoane aparținând cultului musulman sau persoane cu un regim alimentar special, pe criterii religioase. În cazul unor astfel de situații, șeful centrului a informat echipa de vizită că acestor persoane, la cererea lor, li se distribuie mâncare cu conținut de carne de vită sau pui, fără carne de porc, fiindu-le respectată opțiunea alimentară fundamentată pe considerente religioase sau de altă natură.

Masa se servea în camerele de deținere, centrul fiind dotat în acest sens cu veselă din inox respectiv farfurii și linguri, pe care le punea la dispoziția persoanelor deținute. Aceasta se distribuia cu polonicul, prin vizeta de la ușa de acces a fiecărei camere. Hrana era proaspătă, suficientă atât cantitativ cât și caloric, iar din punct de vedere organoleptic și termic era satisfăcătoare. La data vizitei, la masa de prânz s-au servit 2 feluri de mâncare, din care s-au prelevat probe care se păstrau timp de 48 ore într-un frigider, **alături de mâncarea procurată sau primită din exterior de către persoanele private de libertate**. Echipa de vizită recomandă păstrarea probelor alimentare într-un frigider separat, dedicat acestora, timp

de 48 ore, conform art. 14. alin. (5) din Regulamentul privind funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă care stipulează că *Centrul se dotează cu spații frigorifice suficiente pentru păstrarea alimentelor perisabile primite sau cumpărate de către persoanele private de libertate, precum și cu un frigider pentru păstrarea probelor de hrană pe o perioadă de 48 ore. Administrația centrului desemnează persoanele cu atribuții de recoltare și păstrare a probelor de hrană*

c) asistența medicală

Asistența medicală se asigură în incinta centrului, unde era un **cabinet medical** cu următoarele dotări: mobilier compus din pat pentru consultație, birou de lucru medic, scaun medic, scaun pacient și un dulap. Aparatura din dotare era următoarea: stetoscop, termometru, tensiometru, cântar, glucometru, pulsoximetru și lampă UV.

Din discuția cu medicul desemnat responsabil pe cabinetul medical al centrului, a rezultat că acest cabinet medical **nu avea angajat un medic propriu**, asistența medicală asigurându-se prin rotație, de către cei 3 medici, în echipă cu cei 3 asistenți medicali ai Centrului Medical Județean- CMJ Bistrița-Năsăud, în intervalul orar 8-16. În afara acestui program, asistența medicală se furniza prin **serviciu de gardă la domiciliu**, medicul și asistentul medical deplasându-se la cabinetul medical al CRAP, la solicitare, precum și la fiecare depunere a unei persoane noi în centru. Examinarea medicală de specialitate a persoanelor depuse custodiate în centru se efectua de către medicii specialiști din cadrul Ambulatoriului Integrat al Spitalului Județean de Urgență Bistrița (Policlinica). Medicamentele recomandate în urma consultațiilor persoanelor private de libertate, conform declarațiilor medicului, erau asigurate cu promptitudine, prin grija cadrelor medicale ale CMJ Bistrița-Năsăud.

Activitatea medicală era consemnată în următoarele documente: **Registrul de examinări medicale introducere în arest**, care pentru anul 2022, până la data vizitei evidenția un număr de 211 persoane; **Registrul de consultații medicale curente**, cu un număr de 266 consultații; **Registrul de evidență tratamente injectabile și intervenții de mică chirurgie**, 0 persoane; **Registrul de distribuire medicamente**, care evidenția un număr de 892 operațiuni de administrare medicație către persoanele custodiate; **Registrul pentru evidența bolnavilor cronici**, în care erau înscrise 11 persoane din această categorie; **Registrul pentru evidența femeilor gravide**, cu 0 persoane; **Registrul pentru evidența persoanelor aflate în refuz de hrană**, cu 2 persoane în această situație și **Registrul pentru evidența consumatorilor de droguri**, cu un total de 14 persoane din anul 2019 până în anul 2022, la data vizitei. În cazul

persoanelor consumatoare de droguri (unele testate pozitiv, altele autodeclarate), medicul înștiința despre existența unor astfel de persoane șeful CRAP Bistrița-Năsăud și reprezentanții Centrului de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog Bistrița-Năsăud. Niciuna dintre cele 14 persoane nu au avut recomandare de **tratament de substituție cu metadonă**, la introducerea în centru. În **Registrul pentru evidența mărcilor traumatice** figurau 2 persoane. În aceste cazuri, în urma constatării respectivelor situații, se întocmeau **note de mărci traumatice**, care se transmiteau **Parchetului competent și Direcției Medicale a MAI**.

Măsuri luate pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei COVID-19

În acest sens, la nivelul centrului au fost puse în aplicare măsurile dispuse de către Serviciul Coordonare Centre de Reținere și Arestare preventivă (SCCRAP) din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române (IGPR) prevăzute în: Planurile de măsuri ale IGPR și ale Direcției Medicale nr. 833840/ 11.03.2020 și nr. 791328/ 12.03.2020 pentru prevenirea îmbolnăvirii și răspândirii infecției cu COVID-19 pentru persoanele private de libertate aflate în centrele de reținere și arestare preventivă din subordinea MAI și pentru personal; Nota-Raport a Direcției Medicale nr. DM 928695/ 15.10.2021 privind modalitatea de gestionare a cazurilor persoanelor private de libertate, pacienți infectați COVID-19, suspecți sau confirmați.

A fost efectuată dezinfecția spațiilor centrului, a mijloacelor de transport folosite și a mijloacelor de imobilizare. Audierea persoanelor private de libertate de către magistrați (procurori și judecători) a avut loc prin prezentarea fizică la solicitarea instanței sau prin videoconferință. La primirea în centru a persoanelor private de libertate se realizau următoarele activități cu scop preventiv: verificarea situației epidemiologice în aplicațiile coronavirus specifice; completarea chestionarului coronavirus; informarea personalului privind cadrul legal și măsurile care se aplică pe perioada pandemiei; triajul epidemiologic; repartizarea persoanelor private de libertate separat, pentru o perioadă de 14, 10 și, ulterior, 5 zile, și monitorizarea medicală conform dispozițiilor din planul de măsuri; distribuirea materialelor igienico-sanitare și de protecție atât către personalul din serviciu, cât și către persoanele aflate în custodie.

d) asistența psihologică

Activitatea de asistență psihologică a persoanelor private de libertate custodiate în centru se desfășura în conformitate cu prevederile **Ordinului MAI nr. 23 din 2015**, cu modificările și completările ulterioare, de către un ofițer al **IPJ Bistrița- Năsăud**, psiholog specialist autonom în specialitatea „Psihologie Aplicată în Domeniul Securității Naționale”.

Conform documentelor și informațiilor obținute, ofițerul psiholog-comisar de poliție este absolvent al Facultății de Socio- Psihopedagogie, din cadrul Universității București, și a unui program de master în Managementul Resurselor Umane.

Referitor la activitatea de pregătire profesională continuă, în perioada 2021-2022, ofițerul psiholog a participat la **manifestări științifice organizate în domeniul activității de psihologie**, astfel: **în anul 2021**, a participat la cursuri de formare în specialitatea Psihologie Clinică, cu tema „**Tulburări de personalitate**”, în sistem on-line, iar în **anul 2022** la convocarea profesională cu titlul „**Comunicarea nonverbală**”, în perioada 12-16 septembrie, desfășurată la Brașov.

Psihologul asigura asistență psihologică (evaluare și consiliere psihologică) tuturor angajaților din cadrul IPJ Bistrița-Năsăud, dar și din alte structuri locale, aparținând MAI, totalizând un număr de aproximativ 700 de persoane, acest lucru generând **deficiențe în acordarea asistenței de specialitate, către persoanele arestate în cadrul CRAP**, din cauza **volumului foarte mare de muncă ce îi revenea**. Urmare a acestui fapt, în anumite situații, potrivit **Registrului de cereri, s-a constatat că răspunsurile la solicitările persoanelor private de libertate, de acordare a asistenței psihologice, nu erau consemnate ca fiind efectuate**, echipa de vizită, considerând necesar a se înregistra în respectivul registru, în cazul solicitărilor, data acordării asistenței psihologice celor care au solicitat și a se respecta termenul legal prevăzut de **Dispoziția Inspectorului General al Inspectoratului General al Poliției Române cu nr. 48/ 27.05.2019** privind modul de acordare a asistenței psihologice persoanelor private de libertate aflate în CRAP din subordinea Inspectoratului General al Poliției Române, respectiv de 72 de ore de la data solicitării. **Astfel, echipa de vizită consideră necesară și oportună completarea schemei de personal a IPJ Bistrița-Năsăud, cu un specialist psiholog, în așa fel încât activitățile specifice de acordare a asistenței psihologice la CRAP să se poată desfășura cu respectarea cadrului legal existent.**

Din discuțiile purtate cu reprezentanții CRAP, a reieșit faptul că **activitatea de asistență psihologică se desfășura la sectorul de vizită**, după ce persoana privată de libertate sau reprezentantul legal, după caz, își exprima în scris consimțământul prealabil. La finalul activității, psihologul elabora o **Notă de concluzii și recomandări**. Având în vedere cele arătate mai sus, **echipa de vizită recomandă identificarea și amenajarea unui spațiu corespunzător, destinat activităților de asistență psihologică, menit să asigure confidențialitatea și securitatea emoțională a beneficiarilor, potrivit prevederilor art. 87 alin. (2) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare**

preventivă, respectiv, *Asistența psihologică este asigurată de către psiholog, organizarea și desfășurarea acesteia fiind fundamentată de principiile de etică profesională. Exercițarea actului psihologic se realizează, în spații special amenajate, de către psihologii cu drept de liberă practică încadrați în funcții de specialitate în Ministerul Afacerilor Interne.*

Asistența psihologică primară se acorda la solicitarea persoanelor private de libertate sau a șefului CRAP, în situațiile prevăzute la art. 88 (în vederea adaptării la condițiile impuse de mediul privativ de libertate) și art. 193 (autovătămare corporală sau tentativă de suicid, rănirea altei persoane, distrugerea de bunuri ori tulburarea în mod grav a ordinii și/ sau în caz de izolare a persoanei private de libertate) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea centrelor de reținer arestare preventivă.

Potrivit **Registrului de cereri**, în anul 2022 au existat două solicitări de acordare a asistenței psihologice, una în data de 18.04.2022, pentru care s-a acordat asistență în aceeași și o altă cerere în data de 31.12.2021, consilierea psihologică fiindu-i acordată solicitantului în data de 01.01.2022. În anul 2021, au existat 7 solicitări de asistență psihologică, respectiv în datele: 27.10.2021, 21.10.2021, 28.07.2021, respectiv 05.04.2021, pentru acestea **nefiind consemnate datele/ zilele acordării asistenței psihologice. Tot în cursul anului 2021 au mai existat** două cereri de acordare a asistenței psihologice, în zilele de 11.05.2021 și 29.04.2021, pentru care s-a acordat asistență psihologică în aceeași zi în care acestea au fost solicitate.

Activitățile psihologice desfășurate erau consemnate în **Registrul de evidență a actelor profesionale** ale psihologului, înregistrat anual, la Compartimentul Psihologie din cadrul IPJ Bistrița-Năsăud, în filele special alocate persoanelor private de libertate.

Conform **Registrului corespondent anului 2021**, nr. cu 5/04.01.2021, au fost înregistrate 9 intervenții psihologice și 8 Note de concluzii și recomandări întocmite, pentru un număr de 7 persoane minore. În ceea ce privește persoanele adulte, potrivit aceluiași registru, au fost realizate 24 de intervenții psihologice, au fost întocmite 11 Note de concluzii și recomandări și 5 Fișe de evidență a activităților de asistență psiho-socială, pentru un număr de 11 persoane.

Conform **Registrului corespondent anului 2022**, cu nr. 5/03.01.2022, erau înregistrate până la momentul vizitei, 2 intervenții psihologice acordate unui minor și 18 intervenții psihologice, 10 Note de concluzii și recomandări și 5 Fișe de evidență a activităților de asistență psiho – socială, acordate pentru un număr de 10 persoane adulte.

În ceea ce privește informarea persoanelor private de libertate cu privire la serviciile de asistență psihologică din cadrul CRAP, nu s-au identificat surse de informare

a persoanelor private de libertate, în acest sens, astfel echipa de vizită recomandă utilizarea unor materiale și desfășurarea unor acțiuni de promovare a serviciilor de asistență psihologică disponibile în cadrul centrului care să ofere informații legate de modalitatea persoanelor încarcerate de a solicita și primi sprijin psihologic.

În situația producerii unor **incidente**, psihologul a acționat prin servicii de asistență psihologică și a emis recomandări precum **control psihiatric** sau **monitorizarea comportamentului** persoanelor private de libertate de către lucrătorii din serviciul de pază.

e) incidente deosebite

În ceea ce privește evidența „**Evenimentelor deosebite**”, în anul 2021 s-au consemnat 6 astfel de evenimente.

În primul caz s-a instituit un consemn special cu caracter permanent, în data de **29.04.2021**, referitor la o persoană privată de libertate în cazul căreia s-a constatat, cu ocazia evaluării psihologice, faptul că aceasta **prezenta dificultăți de adaptare la mediul privativ** de libertate și prezenta **risc la siguranța deținerii**, psihologul recomandând **monitorizarea permanentă a persoanei private de libertate și continuarea activităților de asistență psihologică**.

Al doilea consemn special, a fost instituit în data de **17.06.2021**, referitor la o persoană privată de libertate care a avut o **tentativă de evadare, constând în nerespectarea regulilor privind deplasarea în interiorul centrului**. Ca măsură, conducerea CRAP a dispus personalului să **manifeste atenție sporită** cu privire la acea persoană și s-a realizat informarea medicului unității, în vederea unei evaluări de specialitate.

Al treilea consemn special s-a instituit în data de **22.06.2021**, în ceea ce privește o persoană privată de libertate, care, în curtea de plimbare, **și-a provocat mai multe răni pe abdomen**, cu un obiect metalic provenit de la o geantă, măsurile luate în cazul acesta fiind **supravegherea atentă, verificarea pachetelor primite, percheziționarea și acordarea asistenței de specialitate psihologică și medicală**.

Al patrulea consemn special, din data de **14.07.2021**, a fost instituit în cazul unei persoane private de libertate, care a afirmat că **va da foc camerei de deținere** dacă îi va fi prelungit mandatul de arestare, incident în urma căruia s-a dispus ca personalul să manifeste **atenție sporită și persoana în cauză să nu fie lăsată singură în cameră**.

Consemnul special cu nr. 5 a fost instituit în data de **19.08.2021**, în cazul a două persoane private de libertate între care exista o stare de conflict, măsura luată fiind ca **cele două persoane să nu se întâlnească în nici o împrejurare, pe timpul cât vor sta în arest**.

În cazul celui de-al șaselea consemn special, în data de 20.08.2021, s-au identificat 2 telefoane mobile într-una dintre camere ca urmare a perchezițiilor, introduse probabil pe la geamul exterior unde era un loc de 2 cm. printre spațiile de jos ale geamului camerei, când se afla în poziția deschis și perete, măsura luată fiind ca toate geamurile să fie închise pe timpul nopții, până când au fost montate grilaje suplimentare la fiecare geam, pentru a se înlătura riscul producerii unor noi situații de acest fel.

În anul 2022, au fost consemnate 2 incidente, respectiv un incident în data de 23.06.2022, în urma căruia s-a întocmit de către șeful centrului un consemn special, referitor la cazul unei persoane de sex masculin care a afirmat că vrea să se sinucidă, încercând să se automutileze. Recomandările consemnate, în urma consilierii psihologice și a consultului psihiatric, au fost ca personalul aflat în serviciul de pază și supraveghere să manifeste atenție sporită față de aceasta și să o supravegheze și monitorizeze permanent atât pe timp de zi, cât și pe timp de noapte, persoanei în cauză să îi fie urmărit comportamentul și starea generală și să nu fie lăsată în cameră sau în timpul scoaterii din cameră, nesupravegheată. De asemenea, aceasta a fost retras de la muncă.

În cazul celui de-al doilea incident s-a instituit un consemn special, în data de 24.06.2022, cu ocazia unei evadări, respectiv, s-a consemnat faptul că o persoană arestată preventiv, la ora 13:10, aflându-se pe holul de acces către tunelul cu camerele de deținere, întrucât se întorcea de la cabinetul medical, profitând de neglijența agentului supraveghetor și de faptul că ușa de acces în curtea interioară era întredeschisă, nefiind asigurată, a fugit din centru prin curtea interioară a Inspectoratului, spre gardul amplasat în spatele unui corp de clădire, unde a fost immobilizat de către polițiștii centrului. Măsurile luate în acel caz au fost ca persoana în cauză să fie scoasă din camera de deținere doar încătușată.

Față de cele expuse, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

Conducerii CRAP din cadrul IPJ Bistrița-Năsăud, să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Efectuarea demersurilor legale necesare revizuirii și reconfigurării statului de funcții și de personal ale CRAP, în sensul unei mai bune acoperiri a liniilor de muncă specifice acestor structuri, cum ar fi: asigurare drepturi, evidență și proceduri, conducători auto;
2. Efectuarea lucrărilor de securizare a cablurilor necesare pentru alimentarea cu energie electrică și pentru distribuirea semnalului TV, din camerele de deținere;
3. Efectuarea lucrărilor de reparații și igienizare, precum și remedierea situației privind dotările cu mobilier și cazarmament din camerele nr. 2, nr. 5, nr. 6 și camera tehnică;
4. Amenajarea cel puțin a unei camere de deținere și a băii acesteia, cu dispozitivele și facilitățile legal prevăzute, pentru uzul persoanelor cu dizabilități locomotorii;
5. Repararea sau înlocuirea aparatelor pentru exerciții fizice din dotarea curții de plimbare a centrului;
6. Dotarea CRAP cu spații frigorifice suficiente pentru păstrarea alimentelor perisabile, primite sau cumpărate de către persoanele private de libertate, precum și cu un frigider separat, pentru păstrarea probelor de hrană pe o perioadă de 48 ore;
7. Efectuarea demersurilor legale necesare, în vederea completării schemei de personal a IPJ Bistrița-Năsăud, cu un specialist psiholog, astfel încât activitățile specifice la CRAP să se poată desfășura cu respectarea cadrului legal existent;
8. Consemnarea în Registrul de cereri, a datei acordării asistenței psihologice, persoanelor care au solicitat acest drept și respectare termenului legal de acordare a asistenței psihologice;
9. Identificarea și amenajarea unui spațiu corespunzător, destinat furnizării activităților de asistență psihologică, menit să asigure confidențialitatea și securitatea emoțională a beneficiarilor;
10. Informarea persoanelor deținute în CRAP privind dreptul acestora la asistență psihologică, în scopul oferirii de sprijin calificat în vederea adaptării la condițiile impuse de mediul privativ de libertate precum și asupra modului de obținere a acestui drept;
11. Amenajarea și dotarea corespunzătoare a unui spațiu, în cadrul CRAP, pentru exercitarea dreptului persoanelor deținute, la comunicări on-line.

